

Ghid de bune practici

Ghid practic pentru inspectorul de muncă privind cele mai bune practici de prevenire sau minimizare a riscului de expunere la azbest

Ghid elaborat de Comitetul Înalților Responsabili cu Inspekția Muncii (en. SLIC)

Traducere realizată de Direcția Programe și Relații Internaționale – Inspekția Muncii

COMISIA EUROPEANĂ

DG Ocupare, Afaceri sociale și Egalitate de șanse
Dialog social, Drepturi sociale, Condiții de muncă, Adaptare la schimbare
Securitate, Sănătate și Igiena la locul de muncă

Efectele azbestului asupra sănătății

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați:

- disponibilitatea informațiilor și avertizărilor privind riscurile pentru sănătate care rezultă din expunerea la azbest (afișe, pliante, buletine);
- dacă lucrătorii au fost suficient informați asupra efectelor sinergice ale riscurilor combinate (atunci când, paralel cu expunerea la azbest lucrătorul fumează), de exemplu citind buletinele sau afișele și pliantele și oferind răspunsuri persoanelor implicate;
- conformitatea cu reglementările naționale referitoare la aceste subiecte.

Materiale care conțin azbest (MCA)

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați:

- dacă lucrătorii/tehnicienii de întreținere au primit în mod corect o instruire completă pentru a recunoaște materialele cu conținut de azbest;
- dacă există informații suficiente disponibile asupra materialelor ce conțin sau nu, azbest;
- dacă au fost luate măsuri pentru a efectua analiza de laborator a eșantioanelor de materiale susceptibile de a conține azbest;
- dacă există un responsabil la locul de muncă care să dispună oprirea imediată a lucrărilor în cazul în care apar materiale susceptibile de a conține azbest;
- dacă se respectă reglementările naționale referitoare la acest subiect.

Evaluarea riscurilor și planificarea înainte de începerea lucrărilor

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să stabiliți dacă:

- există o evaluare a riscurilor suficientă și adecvată privind expunerea lucrătorilor și a altor persoane, și că această evaluare este disponibilă la locul de muncă;
- există instrucțiuni scrise (plan de lucru), disponibile la locul de muncă, cu informații detaliate proprii locului de muncă;
- există un plan de urgență (de exemplu inclus în planul de lucru);
- lucrătorii au înțeles foarte bine evaluarea riscurilor și planul de lucru;
- evaluarea riscurilor și planul de lucru dovedesc că s-a ținut cont de constatările prezentate de lucrători.

Procesul de decizie

Dacă sunteți inspector de muncă și controlați un loc de muncă unde sunt prezente materiale care conțin azbest, trebuie:

- să căutați dovezi care să justifice decizia de păstrare a materialului;
- să verificați dacă materialele pentru care evaluarea riscurilor a estimat că lucrarea poate fi efectuată fără notificare, răspund bine criteriilor definite la Secțiunea 6.3 (de exemplu materialele nefriabile, nedegradate, în stare bună);
- să verificați dacă au fost luate măsurile pentru controlul și gestionarea materialelor păstrate;
- să verificați dacă informațiile sunt suficiente pentru estimarea expunerii probabile, în special dacă evaluarea riscurilor a estimat că expunerea ar fi de slabă intensitate.

Instruirea

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați:

- dacă există certificate care dovedesc că instruirea a fost încheiată cu succes pentru fiecare lucrător prezent pe șantier;
- dacă există registre sau înregistrări scrise și evaluări periodice ale nevoilor fiecărui lucrător de actualizare a cunoștințelor (instruire);
- dacă instruirea lucrătorilor străini a fost desfășurată într-o limbă (sau în limbile) pe care ei o înțeleg bine;
- dacă instruirea a fost realizată de un organism sau o persoană competentă.

Echipamente

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să efectuați următoarele verificări:

- dacă echipamentul este în bună stare de funcționare și dacă este corect întreținut și revizuit; registrele de revizuire vor fi păstrate;
- dacă aparatul de protecție respiratorie este utilizat în mod corect;
- dacă s-a efectuat un test pentru a verifica dacă aparatul de protecție respiratorie furnizat unui lucrător este bine adaptat morfologiei feței sale.

Principii generale pentru prevenirea și reducerea expunerii

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați dacă:

- certificatele de instruire a persoanelor desemnate dovedesc că acestea au primit o instruire pentru activitatea care le este încredințată;
- există o identificare fotografică a lucrătorilor în dosarele de instruire;
- echipamentul adecvat este pus la dispoziție, întreținut și controlat periodic;
- lucrările sunt supervizate și controlate în mod corect.

Lucrări care implică expunerea la azbest

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să căutați o dovadă a modului în care recomandările din Capitolele 5-10 au fost respectate, să verificați mai ales dacă sunt disponibile instrucțiunile scrise, să verificați conținutul acestor instrucțiuni, să verificați dacă persoanele angajate cunosc aceste instrucțiuni, și trebuie să stabiliți dacă procedurile au fost respectate;
- să verificați dacă evaluarea riscurilor ține cont de toate riscurile (pentru lucrători și alte persoane). Să verificați dacă au fost stabilite măsuri de prevenire suficiente (de exemplu într-un plan de lucru și în metoda practică de lucru) și dacă acestea au fost puse în practică;
- să susțineți o cercetare minuțioasă și critică a procedurilor de lucru pentru a preveni incidente viitoare;
- dacă s-a produs un incident:
 - să verificați dacă măsurile luate au fost adaptate gradului de risc pentru sănătate;
 - pe baza faptelor, să acordați consultanță în ceea ce privește riscul pentru sănătate;
 - să verificați dacă sunt păstrate înregistrările scrise privind incidentul (pentru a putea îmbunătăți procedurile și instrucțiunile generale de lucru sau pentru procedurile juridice).
- să verificați conformitatea cu reglementările naționale referitoare la aceste subiecte.

Lucrări cu azbest care prezintă cel mai mic risc

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să dispuneți de un sistem pentru controlul inopinat al unor șantiere unde vor fi probabil efectuate astfel de lucrări cu azbest;
- să verificați dacă instrucțiunile scrise sunt disponibile, clare și cuprind recomandările prezentate aici;
- să verificați dacă dosarele referitoare la instruire, echipamente, aparate de protecție respiratorie și echipamente individuale de protecție sunt disponibile și verificați dacă acestea sunt mereu valabile și conforme;
- să căutați dovezi care să confirme că procedurile practice din Capitolul 11 pentru reducerea eliberării de praf, pentru prevenirea expunerii și răspândirii contaminării au fost aplicate complet și în toate cazurile. De exemplu, panourile izolante de azbest care au fost înlăturate trebuie să fie intacte, și toate orificiile de șurub (vizibile) trebuie să fie în stare corespunzătoare la o extragere atentă a șuruburilor;
- să verificați dacă evaluarea riscurilor este adecvată pentru munca executată;
- să verificați dacă evaluarea riscurilor ține cont în suficientă măsură de securitatea altor persoane;
- să verificați dacă activitatea a fost definită corect și nu trebuie notificată;
- să verificați dacă măsurile și controalele suficiente au fost efectuate și justifică estimarea expunerilor care figurează în evaluarea riscurilor, și să verificați dacă există dosare bune și înregistrări scrise privind măsurătorile expunerii;
- să verificați dacă rezultatele măsurătorilor expunerii indică că expunerea reală a fost estimată corect în evaluarea riscurilor;
- să verificați dacă dosarele și înregistrările scrise păstrate de organismele respective sunt complete și trasabile;
- să verificați respectarea reglementărilor naționale referitoare la aceste subiecte.

Exemple de lucrări cu cel mai mic risc

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să căutați dovezi care să confirme că au fost urmate recomandările Capitolelor 5-11, așa cum se reflectă în planurile de lucru și în instruirea profesională;
- să verificați dacă au fost luate măsuri de prevenire suficiente pentru lucrul la înălțime;
- să efectuați verificările indicate pentru lucrări cu un risc scăzut, în general.

Lucrări cu azbest care trebuie notificate

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să interogați și să primiți avizul persoanelor pentru proiectele importante sau complexe. Examinați și, dacă este necesar, aduceți în discuție planul de lucru înainte de începerea proiectului;
- să fiți disponibil pentru a putea fi consultat cu ușurință de către persoanele care asigură conceperea proiectelor importante sau dacă se întâlnesc dificultăți pentru realizarea celor mai bune practici;
- să verificați dacă notificarea cuprinde informațiile specificate în Secțiunea 5.3 (în special tipurile și cantitățile de azbest, numărul de lucrători implicați, data începerii, măsurile luate pentru limitarea expunerii lucrătorilor);
- să vă asigurați că propria dumneavoastră instruire și echipamentul sunt suficiente pentru a vă proteja împotriva riscului de expunere atunci când sunteți prezent în zona respectivă.

Rezumatul condițiilor cerute pentru gestionarea zonei de lucru

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie să verificați dacă:

- zona de lucru este delimitată în mod efectiv, de bariere, panouri și controale de acces;
- instalațiile de decontaminare sunt în bună stare de funcționare și sunt prezente în zonă încă înainte de începerea lucrărilor;
- planul de urgență este accesibil cu ușurință și conține suficiente informații proprii zonei;
- echipamentele din zona de lucru sunt compatibile cu metodele descrise în planul de lucru (de exemplu, echipamentul de înlăturare a prafului, aspiratoare).

Incinte pentru lucrări de retragere a azbestului

Dacă sunteți inspector de muncă, trebuie:

- să cercetați rapoartele de inspecție și de verificare a incintei (inspecția vizuală, depresiunea, întreținerea ventilatorului de extracție, testul la fum);
- să verificați dacă există o persoană în exterior pentru îndepărtarea deșeurilor și dacă această persoană utilizează un aparat de protecție respiratorie și îmbrăcăminte de lucru corespunzătoare (Secțiunea 12.3.3);
- să verificați dacă există suficiente ecrane de vizualizare;
- **să verificați prin ecrane de vizualizare** sau de televiziune cu circuit închis dacă câmpul de vedere este complet, dacă munca este efectuată conform planului de lucru și dacă deșeurile sunt evacuate pe măsura depunerii materialelor;
- să verificați dacă itinerarele de transport (între incinta și unitatea de decontaminare și între incinta și depozitul securizat de stocare a deșeurilor) folosesc drumul cel mai scurt;
- să inspectați itinerarele de transport pentru a vă asigura că sunt degajate, că sunt cele menționate în plan, și că niciun un deșeu nu este lăsat fără supraveghere pe acest itinerar de transport.

Tehnici de înlăturare a pulberii de azbest

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie să vă asigurați că lucrarea este realizată conform planului de lucru, de exemplu:

- **supraveghind activitatea prin ecranele de vizualizare;**
- verificând dacă echipamentele utilizate în zona de lucru sau în incintă sunt conforme cu metodele care figurează în planul de lucru;
- verificând că niciun dispozitiv electric nu este utilizat.

Curățarea finală (la închiderea șantierului)

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie să verificați următoarele puncte:

- lucrarea a fost notificată conform reglementărilor naționale;
- planul de lucru este disponibil, este clar și acoperă recomandările prezentate în ghid;
- instruirea inițială și instruirea periodică de actualizare a cunoștințelor au fost efectuate;
- bunele practici de lucru sunt încurajate;
- sarcinile ce trebuie realizate sunt conforme cu cele definite în planul de lucru;
- identificarea fotografică a lucrătorilor în dosarele medicale și de instruire;
- dacă se utilizează proceduri corecte și procese de gestionare și supraveghere în zona de lucru.

Trebuie, deasemenea, să verificați următoarele puncte:

- toate persoanele din zonă au o versiune corectă a planurilor și pot să le înțeleagă cu ușurință (de exemplu dacă un lucrător nu vorbește limba națională, trebuie să verificați dacă i s-a pus la dispoziție un exemplar în limba pe care el o înțelege. Acesta trebuie să poată comunica cu conducătorul locului de muncă pentru a răspunde întrebărilor referitoare la sarcinile ce trebuie realizate în cadrul planului de lucru).
- procedurile practice pentru reducerea eliberării de praf, pentru prevenirea expunerii și dispersia contaminării. De exemplu, panourile AIB care au fost retrase trebuie să fie intacte, și orificiile șuruburilor (vizibile prin partea acoperitoare) trebuie să fie în stare bună, ceea ce dovedește că șuruburile au fost extrase cu precauție.

Se va ține cont de verificările practice descrise în Secțiunea 11.2.2 (de exemplu materialele care conțin azbest trebuie retrase fără a fi deteriorate).

Dacă în cadrul unui proiect sau într-o zonă de lucru nu este atinsă cea mai bună practică, trebuie date instrucțiuni clare privind măsurile necesare și recomandările. Dacă nerespectarea celor mai bune practici generează o expunere puternică la azbest pentru lucrători sau alte persoane, măsura cea mai sigură constă în oprirea lucrărilor.

Lucrări de demolare

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie să verificați:

- dacă există un sistem eficient pentru coordonarea lucrărilor de demolare și a operațiunilor de retragere a azbestului;
- dacă lucrătorii din șantierul de demolări :
 - au fost informați asupra riscurilor prezentate de azbest și le înțeleg ,
 - au primit o instruire necesară pentru a ști cum să recunoască materialele cu conținut de azbest;
- dacă lucrările de retragere a azbestului respectă cea mai bună practică (Capitolul 12);
- dacă se respectă conformitatea cu reglementările naționale privind aceste subiecte.

Lucrătorul și mediul de muncă

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să dispuneți luarea unor măsuri eficiente pentru diminuarea stresului legat de temperatură;
- să verificați dacă condițiile de lucru nu riscă să antreneze o utilizare neadecvată a aparatului de protecție respiratorie;
- să verificați conformitatea cu reglementările naționale privind aceste subiecte.

Evacuarea și eliminarea deșeurilor

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să verificați dacă a fost efectuată o evaluare corespunzătoare a riscurilor;
- să verificați dacă există metode de lucru scrise și adecvate pentru prevenirea sau reducerea riscului de expunere la azbest;
- să verificați înregistrările rezultatelor măsurărilor privind expunerea lucrătorilor la azbest;
- să verificați conformitatea cu reglementărilor naționale referitoare la aceste subiecte.

Controale și măsuri

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să apreciați dacă controalele în funcție de natura, volumul, amplasamentul și complexitatea lucrărilor de retragere a azbestului sunt suficiente;
- să verificați dacă testele obligatorii au fost efectuate de o persoană sau un organism competent și, atunci când este necesar, de un organism sau o persoană independentă;
- să verificați dacă controalele personale sunt efectuate periodic conform reglementărilor naționale, și dacă dosarele și înregistrările sunt păstrate timp de, cel puțin, 40 de ani;
- să controlați registrul activităților și al expunerilor lucrătorilor (pentru a vă asigura că informațiile sunt reale și suficiente);
- să examinați rezultatele testelor de control al aerului pentru a vă asigura că măsurile corective au fost luate atunci când s-au semnalat concentrații prea mari de fibre de azbest în aer.

Alte persoane implicate

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să căutați dovezi care să confirme că toate părțile implicate și-au asumat responsabilitatea în ceea ce privește prevenirea și reducerea expunerii la azbest (de exemplu specificații în contractele de subcontractare, măsuri luate pentru modificarea circuitelor de alimentare generală, dosare și programe de inspecție, disponibilitatea dosarelor și registrelor privind materialele cu conținut de azbest, etc.);
- să verificați dacă toate părțile implicate au licențele sau certificatele cerute de reglementările naționale.

Alte localizări ale azbestului (vehicule, mașini, etc.)

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie să verificați:

- dacă există o evaluare a riscurilor suficientă și corespunzătoare;
- dacă instrucțiunile scrise furnizează o metodă eficientă pentru prevenirea sau reducerea expunerii;
- dacă există suficiente echipamente (de exemplu, echipamente de înlăturare a pulberii și echipamente individuale de protecție) pentru a respecta metoda de lucru scrisă;
- dacă echipamentele sunt controlate și întreținute cu o frecvență suficientă pentru a rămâne în stare bună de funcționare;
- dacă se respectă reglementările naționale privind aceste subiecte.

Supravegherea medicală

Dacă sunteți inspector de muncă trebuie:

- să căutați dovezi care să confirme că recomandările de mai sus au fost urmate, ceea ce ar însemna că lucrătorii înțeleg efectele nocive ale azbestului pentru sănătate, că angajatorii și lucrătorii sunt conștientizați în privința îndeplinirii condițiilor de aptitudine necesare pentru muncă, și că dosarele și registrele referitoare la sănătate sunt complete și clare;
- să verificați conformitatea cu reglementările naționale privind aceste subiecte.